

Det kongelige finansdepartement
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Vår saksbehandler
Anne Heggem

Telefon
22055000

Vår dato
10.01.2013

Deres dato
03.10.2012

Vår referanse (oppgis ved svar)
2012/20082-2/2922/2013 EMNE

Deres referanse

Høring - NOU 2012:16 Samfunnsøkonomiske analyser

Akershus fylkeskommune (AFK) viser til Finansdepartementets brev datert 3. oktober 2012 der NOU 2012:16 Samfunnsøkonomiske analyser sendes ut på høring.

Høringsuttalelsen fra AFK er basert på nytte-kostnadsberegninger knyttet til samferdselsprosjekter.

En rekke investeringsprosjekter knyttet til vei og bane finansieres av AFK. Samfunnsøkonomisk lønnsomhet er ikke den eneste, men en viktig premis for å vurdere om prosjekter skal igangsettes.

AFK støtter utvalgets innstilling på flere punkter, deriblant reduksjon av kalkulasjonsrenten, forlengelse av analyseperioden på prosjekter og realprisjustering av tidsverdiene. Nytt beregningsopplegget vil trolig føre til at flere samferdselsprosjekter kan fremstå som lønnsomme.

Fordelingsvirkninger

Når det gjelder utvalgets tilrådning om at tidsverdiberegninger skal måles i pengeverdier (brutto reallønn for arbeidstid og netto reallønn eller betalingsvillighet for fritid), vil prosjekter i Akershus generelt vurderes som mer lønnsomme enn sammenlignbare prosjekter ellers i landet. Det er imidlertid store forskjeller innad i fylket, slik at tilsynelatende identiske prosjekter med lik distribuering av reisende vil ha størst lønnsomhet vest i fylket. Når aggregerte tidsverdier til individene som berøres av prosjektet er eneste premis for nytte-kostnadsanalysen, bør analysen suppleres med analyser av fordelingsvirkninger. Dette til tross for at fordelingsvirkningene må baseres på skjønsmessige vurderinger, som utvalget har gjort rede for i kapittel 3.3.2.

Inkludering av mernytteberegninger av prosjekter

AFK har fått innsyn i KS' utkast til høringsuttalelse og ønsker å støtte KS' synspunkt om at utvalget burde hensynta merverdieffektene av utvidede arbeids- og produktmarkeder i nytte-kostnadsberegningene. Utvalget mener de mangler empirisk grunnlag for å vurdere mernytte, og at effektene dermed er usikre. AFK er enige med KS i at selv om nivået på effektene er usikre for hvert enkelt prosjekt, er det mye som

taler for at samlet forventningsverdi på merverdi av en prosjektportefølje vil være positiv. Å utelate merverdi i beregningen av aggregert nettonytte vil dermed være å systematisk undervurdere prosjektenes lønnsomhet.

COWI-rapporten *Samfunnsøkonomiske virkninger av samferdselsinvesteringer* fra 2012¹ gir dessuten empirisk bidrag som trekker i retning av at samferdselsprosjekter har betydelige nettoringvirkninger i form av å rette opp markedssvikt mellom arbeidsgiver og arbeidstaker (økt arbeidstilbud, økt skatteinngang, konkurranseeffekt, produktivitet, kunnskapsutvikling etc.). Rapporten konkluderer med at aggregert merverdi for infrastruktur for innfart til de store byene er høyere enn nye løsninger mellom byene. Mernytten per sysselsatt er særlig høy når ny infrastruktur gjør at mindre kommuner blir integrert i et byområde, dog må det nevnes at disse prosjektene kan omfatte relativt få personer. AFK planlegger for eksempel flere prosjekter for innfartsparkering langs sporveier og jernbane som går til Oslo, samt at det dimensjoneres for matebusser ved flere terminaler. Dette er prosjekter som kan få økt lønnsomhet om mernytten innarbeides i analysene.

AFK ønsker også å påpeke urimeligheten i at de negative eksternalitetene (velferdstap pga. vridning i produksjons- og konsumbeslutningene) ved skattefinansiering av offentlige prosjekter legges til grunn i nytte-kostnadsanalyseanalyser, mens de positive eksternalitetene (nettoringvirkningene) kun legges til grunn i tilleggsanalyser. Dette kan føre til en systematisk undervurdering av samferdselsprosjektenes lønnsomhet.

Med vennlig hilsen

Tron Bamrud
fylkesrådmann

Knut Thiblin
ass. fylkesdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

¹ Tilgjengelig fra http://www.cowi.no/menu/Prosjekter/samfunnsplanlegging/samfunnsokonomiskanalyse/Documents/Samf%C3%B8k%20samferdsel_COWI_v2.pdf